

LIBRIS

We know
books

CHARLES DICKENS

DAVID COPPERFIELD

Traducere de
Liana Ciuche și Monica Manolachi

Volumul I

EDITURA CARTEX 2000

Coperta: Dana Popescu

Tehnoredactor: Ecaterina Pîslă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DICKENS, CHARLES

David Copperfield / Charles Dickens; trad. de Liana Ciuche și

Monica Manolachi; pref. de Lucian Pricop – București:

Cartex 2000, 2026

3 vol.

ISBN 978-606-091-326-9

Vol. 1 - ISBN 978-606-091-327-6

I. Ciuche, Liana (trad.)

II. Manolachi, Monica (trad.)

III. Pricop, Lucian (pref.)

821.111-31=135.1

© Editura Cartex 2000, pentru prezenta traducere.

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel./fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel.: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

Experiința David Copperfield (prefață de Lucian Pricop).....	7
Capitolul I – Am venit pe lume	21
Capitolul II – Încep să văd.....	37
Capitolul III – Se produce o schimbare	56
Capitolul IV – Cad în dizgrație.....	76
Capitolul V – Sunt alungat de acasă	102
Capitolul VI – Îmi largesc cercul cunoștințelor.....	127
Capitolul VII – Primul meu semestru la Salem House.....	138
Capitolul VIII – Vacanța: o după-amiază cu adevărat fericită	163
Capitolul IX – O jalnică zi de naștere.....	183
Capitolul X – Nu mai sunt băgat în seamă, însă mi se hotărăște viitorul.....	199
Capitolul XI – Încep să trăiesc pe cont propriu și nu-mi place.....	226
Capitolul XII – Nu mă mai împac deloc cu viața pe care o duc, așa că iau o mare hotărâre.....	250
Capitolul XIII – Urmările hotărârii mele	263
Capitolul XIV – Mătușa ia o hotărâre în privința mea	289
Capitolul XV – Încep o viață nouă	311
Capitolul XVI – Devin un alt băiat, în multe privințe.....	324
Capitolul XVII – O apariție neașteptată	353
Capitolul XVIII – Privind înapoi spre trecut	378
Capitolul XIX – Privesc în jurul meu și fac o descoperire.....	389

CAPITOLUL I

Am venit pe lume

De voi fi fost eu personajul principal al vieții mele sau altcuiva s-ar cădea să i se atribuie meritul de a fi jucat rolul mai înainte pomenit, aceasta rămâne să dovedească istorisirea de față. Dar ca să-mi încep povestea vieții cu începutul, am a consemna aici că m-am născut (după datele care mi-au fost aduse la cunoștință și a căror crezare nu o pun la îndoială) într-o zi de vineri, chiar la miezul nopții, căci s-a băgat de seamă cu acel prilej că exact în clipa când orologiul a început să bată ceasurile, eu am început să țip, anunțându-mi astfel intrarea în lume.

Și astfel, luându-se în considerare ziua și ora nașterii mele, moașa, precum și alte femei de prin vecini cunoscătoare în astfel de treburi și care dovediseră un viu interes față de propria mea persoană cu câteva luni bune înainte de a fi existat posibilitatea să facem personal cunoștință, au declarat, mai întâi de toate, că eram predestinat unei vieți lipsite de noroc și, mai apoi, că fuseseam înzestrat cu harul de a vedea năluciri și duhuri; amândouă aceste daruri fiind, după credința lor, privilegiul tuturor acelor nefericiți copii, băieți sau fete deopotrivă, care se întâmplă să se nască în primele ore ale unei zile de vineri.

Bineînțeles, nu mai e nevoie aici să fac vreun comentariu asupra primei lor preziceri, pentru că nimic din ce-aș spune nu ar putea să fie o mai bună mărturie decât propria mea viață despre cât de adevărată sau neadevărată a fost prorocirea lor. Cât

aproape aducea a cruzime, ca și cum i-am fi trântit lui tata ușa în nas.

O mătușă a tatălui meu, căreia, prin urmare, eu îi veneam nepot de nepot și despre care o să am a vă povesti mai multe pe parcursul istorisirii mele, era cel mai de seamă membru al familiei noastre. Domnișoara Trotwood sau domnișoara Betsey, cum îi spunea biata mea mamă după ce a izbutit să scape de spaima pe care i-o insufla acest personaj care o intimida, încât să poată să-i pomenească măcar numele (ceea ce rareori se întâmpla), fusese căsătorită cu un bărbat mai tânăr decât ea, foarte plăcut la înfățișare, atâta doar că nu se potrivea cu pilda acelui proverb cunoscut care spune că „omul se judecă după fapte, nu după chip“. Pentru că exista o bănuială foarte persistentă că o bătuse pe domnișoara Betsey și chiar că odată, când avuseseră o ceartă aprinsă cu privire la niște bani cheltuiți, încercase sub impulsul momentului, dar foarte hotărât, să o arunce pe fereastră de la catul al doilea. Aceste dovezi de nepotrivire de fire au determinat-o pe domnișoara Betsey să-și isprăvească socotelile cu soțul ei plătindu-i niște bani și să se despartă de el prin bună înțelegere. Omul și-a luat capitalul și a plecat în Indii unde, după cum pretinde o legendă trăsnită care circulă în familia noastră, a fost văzut cu un prilej oarecare călare pe un elefant, cu un babuin alături drept companie, deși eu unul cred că trebuie să fi fost vorba despre vreun Baboo¹ sau vreo Begum². Oricum, nu trecură nici zece ani și din Indii sosi vestea că se prăpădise. Nimeni nu a știut ce fel de înrăurire a avut asupra mătușii mele această știre, pentru că numaidecât după ce se despărțiseră, ea și-a reluat numele de fată, a cumpărat o căsuță într-un sătuc aflat la mare depărtare, undeva la marginea mării, și s-a stabilit acolo împreună cu o slujnică, dându-se drept femeie necăsătorită, și se spune că de atunci încolo a trăit retrasă în acel loc, refuzând cu dârzenie să renunțe la viața aceasta în singurătate.

¹ Baboo – în India, domn de rang înalt (n.ed.).

² Begum – în India, femeie de rang înalt (n.ed.).

Credința mea este că tatăl meu fusese unul dintre preferații ei, însă considerase că, prin căsătoria pe care o făcuse, o sfidase într-un mod de neiertat și asta din cauza faptului că mama era, după cum spunea ea, o „păpușă de plastilină“. Nu o cunoscuse încă pe mama, dar știa despre ea că nu împlinise nici douăzeci de ani. Tatăl meu și domnișoara Betsey nu s-au mai întâlnit niciodată. El era de două ori mai în vârstă decât mama când s-au căsătorit și avea o constituție fragilă. Așa se face că și-a dat obștescul sfârșit un an mai târziu, adică, după cum v-am spus deja, cu șase luni înainte de venirea mea pe lume.

Astfel stăteau lucrurile în după-amiaza acelei zile de vineri, care, fiind vorba despre persoana mea, fie-mi iertat să spun că a fost plină de importanță și de întâmplări de neuitat. Bineînțeles, nu pot avea pretenția că știam la acea dată care era starea adevărată a lucrurilor și nici că am vreo amintire, bazată pe dovezi concrete datorate simțurilor mele, a ceea ce avea să urmeze.

În ziua aceea, mama, care nu se simțea deloc bine și era amărâtă din cale afară, stătea lângă cămin, uitându-se la foc cu privirea înlăcrimată. Era nespus de mahnită, atât pentru sine, cât și pentru micuțul ce avea să fie lipsit de tată și care urma să vină într-o lume căreia nu-i păsa câtuși de puțin de apropiata sa naștere și unde nu avea să fie întâmpinat decât de câteva urări de bun venit, brodate pe o perniță de ace aflată într-un sertar din odaia de sus. Așadar, după cum spuneam, mama stătea lângă foc în acea după-amiază de martie senină și răvășită de vânt. Era foarte sfioasă și întristată și foarte îndoită că va scăpa cu viață din încercarea care o aștepta, când, ridicându-și ochii în timp ce se ștergea de lacrimi, văzu prin fereastra din față o femeie necunoscută apropiindu-se de casă prin grădină. Se uită mai bine și de data aceasta mama avu o presimțire clară că femeia pe care o văzuse era domnișoara Betsey. Pe deasupra gardului grădinii, lumina asfințitului își arunca strălucirea asupra doamnei aceleia străine, care se apropia de ușa cu o ținută grozav de țeapănă și un chip aspru, ce nu puteau fi decât ale domnișoarei Betsey.

LIBRIS

We know
books

CHARLES DICKENS

DAVID COPPERFIELD

Traducere de
Liana Ciuche și Monica Manolachi

Volumul II

EDITURA CARTEX 2000

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DICKENS, CHARLES

David Copperfield / Charles Dicken; trad. de Liana Ciuche și Monica Manolachi; pref. de Lucian Pricop – București:

Cartex 2000, 2026

3 vol.

ISBN 978-606-091-326-9

Vol. 2 - ISBN 978-606-091-328-3

I. Ciuche, Liana (trad.)

II. Manolachi, Monica (trad.)

III. Pricop, Lucian (pref.)

821.111-31=135.1

© Editura Cartex 2000, pentru prezenta traducere.

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel./fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel.: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

Capitolul XX – Acasă la Steerforth	9
Capitolul XXI – Micuța Emily	21
Capitolul XXII – Locuri vechi și oameni noi	48
Capitolul XXIII – Îmi dau seama că domnul Dick are dreptate și îmi aleg o profesie	78
Capitolul XXIV – Primul dezmăț	100
Capitolul XXV – Îngeri buni și îngeri răi	111
Capitolul XXVI – Cad în robie	139
Capitolul XXVII – Tommy Traddles	161
Capitolul XXVIII – Domnul Micawber aruncă mănuașă	174
Capitolul XXIX – Mă duc din nou în vizită la Steerforth acasă	201
Capitolul XXX – O pierdere	212
Capitolul XXXI – O pierdere și mai mare	223
Capitolul XXXII – Începutul unei lungi călătorii	235
Capitolul XXXIII – Sunt fericit	261
Capitolul XXXIV – Mătușa îmi dă pe neașteptate o veste cumplită	285
Capitolul XXXV – Deprimare	297
Capitolul XXXVI – Entuziasm	326
Capitolul XXXVII – O mică baie rece	350
Capitolul XXXVIII – Desfacerea unei asocieri	362
Capitolul XXXIX – Wickfield și Heep	386

CAPITOLUL XX

Acasă la Steerforth

Când slujnica bătu la ușa odăii mele a doua zi dimineața, la ceasurile opt, și-mi spuse că apa de bărbierit era gata pregătită, m-am simțit din cale afară de neplăcut și am roșit, pentru că știam că nu-mi era de trebuință. Mi se păruse c-o auzisem râzând când mi-a spus că-mi adusese apa pentru ras, iar bănuiala aceasta nu mi-a dat pace tot timpul cât m-am îmbrăcat și când am coborât la micul dejun și am trecut pe lângă ea pe scară, mi-am dat seama că aveam un aer vinovat, de parcă aș fi ascuns cine știe ce taină. De fapt, îmi dădeam atât de bine seama că eram cu mult mai tânăr decât aș fi dorit, încât chiar nu m-am încumetat să trec pe lângă ea, pentru că scara era foarte îngustă. Așa că auzind-o măturând, am rămas locului, uitându-mă pe fe-reastră la statuia ecvestră a regelui Carol, împresurată de o sumedenie de birje care se încurcau unele în altele și văduvită de orice măreție regală în burnița și ceața groasă și întunecată, până ce mi-a strigat ospătarul să cobor, spunându-mi că prietenul meu mă aștepta deja.

Nu l-am găsit pe Steerforth la cafenea, ci într-un apartament particular foarte plăcut, cu draperii roșii și covor turcesc. În cămin ardea un foc cu vâlvătaie, iar pe masa așternută cu o față albă, curată, era pregătită o gustare caldă, cu bucate delicioase, și toate acestea – odaia, focul, micul dejun, Steerforth – se răsfrângeau în oglinjoara rotundă de deasupra bufetului, alcătuiind

un fel de tablou în miniatură plăcut și vesel. La început am fost cam sfios, văzând cât de stăpân pe sine era Steerforth și cât de elegant și cu mult deasupra mea în toate privințele, inclusiv vârsta. Însă purtarea sa neferită m-a făcut curând să uit de stânjenală și să mă simt în largul meu. Îi purtam o admirație nesfârșită pentru felul în care schimbuse lucrurile pentru mine la „Crucea de Aur“ și nu conteneam să compar starea jalnică și proastă în care mă găsisem cu o zi înainte cu confortul de care mă bucuram și primirea care mi se făcuse în dimineața aceea. Iar cât privește familiaritatea necuviincioasă cu care se purtase ospătarul cu mine, aceasta dispăruse ca și când nici n-ar fi existat vreodată și acum ne servea într-un chip cât se poate de respectuos.

– Ei, Copperfield, îmi zise Steerforth când am rămas singuri, aș vrea să-mi spui cu ce te ocupi și unde te duci, să-mi povestești totul despre tine. Că doar ești de-al meu!

Am simțit cum mi se suie sângele în obraji de încântare, văzând că îmi poartă același interes ca și odinioară și i-am povestit cum mătușa mea venise cu propunerea să plec în această călătorie și unde aveam de gând să mă duc.

– Păi atunci, fiindcă n-ai de ce să te grăbești, vino cu mine acasă, la Highgate, pentru o zi-două, îmi zise Steerforth. O să-ți placă mama. E foarte mândră de mine și o să te cam plictisească vorbind despre asta, dar e un lucru pe care i-l poți ierta. Și sunt încredințat că și tu o să-i plăci ei.

– Mi-aș dori să fie așa, pe cât ești tu de draguț să mi-o spui, i-am răspuns eu zâmbind.

– O, mi-a spus Steerforth, o să vezi că mama îi îndrăgește pe toți cei care țin la mine.

– Atunci cred că pe mine o să mă îndrăgească cel mai tare, i-am spus eu.

– Bine! zise Steerforth. Dacă vii cu mine, o să ai prilejul să te convingi singur. O să mergem mai întâi să vedem lei¹ vreun

¹ Inițial, lei erau ținuți în Turnul Londrei, dar în timp expresia „a merge să vedem lei“ a ajuns să capete sensul mai general de „a face un tur al orașului“ (n.ed.).

ceas sau două – e ceva pentru un tânăr ca tine să-i vadă, Copperfield! – și după aceea o să luăm diligența spre Highgate.

Nu-mi venea să cred că e adevărat ce mi se întâmplă și mă gândeam că e doar un vis din care mă voi trezi în odaia cu numărul patruzeci și patru, și mă și vedeam stând iar singur în separeul din cafenea, servit de ospătarul cu purtarea lui necuviincioasă. I-am scris mătușii cât de norocos eram că m-am întâlnit cu vechiul meu coleg de școală pentru care nutream o mare admirație și i-am spus că am primit să merg la el acasă pentru o vizită de câteva zile, iar după aceea am luat o birjă și ne-am dus să vedem panorama și alte locuri de interes din oraș și apoi am mers la muzeu, unde am avut prilejul să-mi dau seama cât de multe știa Steerforth despre o sumedenie de subiecte și cât de puțin preț părea să pună pe toate aceste cunoștințe.

– O să ajungi cel mai bun din colegiu, Steerforth, dacă nu cumva ai și ajuns deja, i-am spus eu. Și or să se mândrească să te aibă printre ei, și pe bună dreptate!

– Eu, cel mai bun? strigă Steerforth. N-o să fiu eu acela, dragă Daisy! Te superi dacă-ți spun Daisy?

– Nu, nicidecum! i-am răspuns eu.

– Ești un băiat de ispravă! Așadar, Daisy dragă, îmi zise Steerforth râzând, nu am nici cea mai mică dorință și nici prin gând nu-mi trece să mă fac remarcat în felul acesta. Ceea ce am făcut până acum îmi este îndeajuns pentru țelul pe care îl urmăresc eu. Și găsesc că îmi vine greu să mă împac cu mine însumi chiar și așa cum sunt acum, în clipa de față.

– Dar faima..., am dat eu să spun.

– Ești ca o fetișcană romantică! m-a oprit Steerforth, râzând cu încă și mai multă poftă. Pentru ce să mă ostenesc? Pentru ca o gloată de nătângi să se uite la mine cu gura căscată de mirare și să mă aplaude? N-au decât să facă toate astea pentru altcineva. Din partea mea, cine tânjește după faimă n-are decât să se înfrupte din ea!

Mă simțeam foarte rușinat că săvârșisem o greșeală atât de mare și îmi doream tare mult să vorbim despre altceva. Din

LIBRIS

We know
books

CHARLES DICKENS

DAVID COPPERFIELD

Traducere de
Liana Ciuche și Monica Manolachi

Volumul III

EDITURA CARTEX 2000

Coperta: Dana Popescu

Tehnoredactor: Ecaterina Pislă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DICKENS, CHARLES

David Copperfield / Charles Dickens; trad. de Liana Ciuche și Monica Manolachi; pref. de Lucian Pricop – București:

Cartex 2000, 2026

3 vol.

ISBN 978-606-091-326-9

Vol. 3 - 978-606-091-329-0

I. Ciuche, Liana (trad.)

II. Manolachi, Monica (trad.)

III. Pricop, Lucian (pref.)

821.111-31=135.1

© Editura Cartex 2000, pentru prezenta traducere.

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel./fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel.: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

Capitolul XL – Drumețul	9
Capitolul XLI – Mătușile Dorei	21
Capitolul XLII – Mișelia	43
Capitolul XLIII – Privind din nou spre trecut.....	71
Capitolul XLIV – Căsnicia noastră	82
Capitolul XLV – Domnul Dick îndeplinește profeția mătușii	101
Capitolul XLVI – Vești	120
Capitolul XLVII – Martha	136
Capitolul XLVIII – De-ale căsniciei.....	149
Capitolul XLIX – Mă văd implicat într-o afacere misterioasă	163
Capitolul L – Se împlinește visul domnului Peggotty.....	178
Capitolul LI – Începutul unor și mai lungi peregrinări.....	189
Capitolul LII – Asist la o explozie	209
Capitolul LIII – O nouă privire spre trecut.....	238
Capitolul LIV – Tranzacțiile domnului Micawber.....	244
Capitolul LV – Furtuna.....	263
Capitolul LVI – Rana cea nouă și cea veche	278
Capitolul LVII – Emigranții	286
Capitolul LVIII – O lungă absență.....	299
Capitolul LIX – Întoarcerea	307
Capitolul LX – Agnes.....	328
Capitolul LXI – Îmi sunt înfățișați doi interesați deținuți	339
Capitolul LXII – Calea mea se luminează	353
Capitolul LXIII – Un musafir	364
Capitolul LXIV – O ultimă privire spre trecut	374

CAPITOLUL XL

Drumețul

Când am ajuns acasă, în strada Buckingham, am avut o discuție cât se poate de serioasă cu mătușa mea despre toate întâmplările pe care le-am povestit în capitolul anterior. Mătușa s-a arătat foarte preocupată de tot ce i-am spus și vreme de vreo două ceasuri după ce-am isprăvit de vorbit a bătut odaia în sus și-n jos cu mâinile încrucișate. Ori de câte ori era frământată de o chestiune se apuca să măsoare odaia în felul acesta și îți puteai da seama cât de adâncă îi era tulburarea după durata acestor plimbări. În seara aceea a fost atât de răscolită de veștile pe care i le dădusem, încât a simțit nevoia să deschidă și ușa de la dormitor, ca să-și lungească drumul pe care-l străbătea dintr-un capăt al salonului până în capătul celălalt al dormitorului. Și în timp ce domnul Dick și cu mine ședeam liniștiți lângă cămin, ea intra și ieșea întruna din salon, străbătând calea pe care și-o deschisese cu pasul neschimbat și plimbându-se dintr-o încăpere în alta cu aceeași regularitate ca bătaia unei pendule.

Când domnul Dick a plecat la locuința lui să se culce și am rămas singur cu mătușa, m-am apucat să întocmesc scrisoarea către cele două mătuși ale Dorei. Ostenită după atâta preumblat, mătușa se așezase și ea lângă cămin, cu poala rochiei adunată pe genunchi, după cum îi era obiceiul. Însă în loc să stea ca întotdeauna,

ținându-și paharul pe genunchi, de data aceasta s-a abătut de la regulă, lăsându-l uitat pe policioara de deasupra căminului, și cu cotul stâng sprijinit pe brațul drept și bărbia în palmă, se uita la mine, adâncită în gânduri. De câte ori îmi ridicam ochii de pe scrisoare, privirea mea o întâlnea pe-a ei.

– Sunt foarte bine dispusă, dragul meu, mă încredința ea din când în când dând din cap, dar mă frământă multe gânduri și de aceea nu am astâmpăr.

Adâncit în scrisoarea mea, n-am băgat de seamă decât după ce s-a dus la culcare că nici măcar nu gustase din băutura de seară, cum îi spunea ea, și că paharul rămăsese neatins pe policioara de deasupra căminului. Când i-am bătut la ușă ca să-i spun ce descoperire făcusem, mi-a deschis ușa arătându-se încă și mai drăgăstoasă decât de obicei, însă nu mi-a spus decât „Astă-seară n-am chef s-o beau, Trot!“, a clătinat din cap și s-a întors în dormitor.

Dimineața i-am dat să citească scrisoarea pe care voiam să le-o trimit celor două mătuși ale Dorei și s-a arătat de acord cu tot ce scrisesem. Am pus-o la poștă, gândindu-mă că nu-mi rămânea nimic altceva de făcut decât să aștept răbdător răspunsul. Și a trecut aproape o săptămână, iar eu încă îl așteptam să sosească.

Într-o seară, am plecat de la doctor și am pornit pe jos spre casă, prin ninsoare. Fusese o zi geroasă și suflase un vânt înghețat dinspre miazănoapte și răsărit. Spre seară însă vântul s-a potolit și a început să ningă. Îmi aduc aminte că ningeă fără oprire, cu fulgi mari și deși, și omătul se așternea într-un strat gros. Zgomotul roților și al pașilor se auzea atât de înfundat, de parcă străzile ar fi fost acoperite cu un covor gros de puf.

Drumul cel mai scurt spre casă trecea prin străduța St. Martin's Lane și întotdeauna în seri friguroase ca aceea o luam pe acolo. Pe vremea aceea, biserica de la care își trăsese numele strada era înghesuită printre celelalte clădiri și nu avea niciun loc deschis în fața ei, iar ulița cobora șerpuind spre strada Strand. Apropiindu-mă de treptele bisericii străjuite de colonade, am întâlnit,

chiar în colț, o femeie. S-a uitat la mine, a trecut de cealaltă parte a ulicioarei și s-a pierdut în noapte. Chipul ei mi-era cunoscut. Îmi dădeam seama că o mai văzusem undeva, însă nu-mi puteam aduce aminte unde. Fața ei îmi trezea o amintire care avea ecouri în inima mea, dar în clipa când am zărit-o gândurile mele erau cu totul în altă parte și nu m-am putut dumiri cine era.

Pe treptele bisericii se afla un om. Stătea aplecat deasupra unei poveri pe care o pusese jos, în zăpada proaspăt căzută, ca să și-o mai potrivească. I-am văzut și silueta și chipul în aceeași clipă, însă nu cred să mă fi oprit în uliala mea. În orice caz, cum mergeam în direcția lui, omul s-a îndreptat de spate, s-a întors și a coborât treptele spre mine. M-am trezit față în față cu domnul Peggotty!

Atunci mi-am dat seama și cine era femeia pe care o întâlnisem. Era Martha, fata căreia Emily îi dăduse niște bani, în bucătăria doicii mele, în noaptea aceea de care-mi aduceam atât de bine aminte. Martha Endell, cea despre care Ham îmi spusese că unchiul lui n-ar fi suferit pentru nimic în lume să știe că nepoata sa mult iubită ar fi avut vreo legătură de prietenie cu ea.

Ne-am strâns mâinile cu multă căldură și în prima clipă niciunul din noi n-a fost în stare să scoată vreo vorbă.

– Dom'șorule Davy, mi-a spus domnul Peggotty strângându-mi cu putere mâna, mă bucur atât dă mult să te văd! Îmi pare așa dă bine că ne-am întâlnit! Îmi pare nespun dă bine!

– Și mie-mi pare bine să te văd din nou, dragul și vechiul meu prieten! I-am încredințat eu.

– Mă gândisem să trec pă la dumneata p-acasă în seara asta, domnule, a urmat domnul Peggotty, da' cum știam că acum locuiești împreună cu mătușa dumatăle – căci am aflat când m-am dus acasă, la Yarmouth – m-am temut să nu fie prea târziu. Oricum, domnule, ți-aș fi călcat pragul mâine dis-de-dimineată, înainte s-o pornesc mai departe.

– Iar? I-am întrebat eu.

– Da, domnule, mi-a răspuns el, clătinând încet din cap. Măine plec din nou la drum.

– Și acum încotro te duceai? l-am întrebat eu.

– Păi mă gândeam să trag undeva să înnoptez, mi-a zis el, scuturându-și zăpada de pe pletele lungi.

Pe vremea aceea, aproape peste drum de locul unde ne aflam noi exista o intrare lăturalnică în curtea din spate, unde se aflau grajdurile, la hanul „Crucea de Aur“, care-mi stârnea atâtea amintiri legate de nenorocirea ce se abătuse asupra domnului Peggotty. l-am arătat poarta, l-am luat de braț și am trecut drumul. Două sau trei odăi unde se servea masa dădeau în curtea din dos. M-am uitat într-una din ele și cum am văzut că era goală și că în cămin ardea un foc strașnic, l-am dus înăuntru.

Când l-am văzut în lumină, am băgat de seamă că părul îi era lung și răvășit, iar fața îi era arsă de soare. Era mai cărunț decât când îl văzusem ultima oară, cutele de pe față și de pe frunte i se adânciseră și din toată înfățișarea sa îți puteai da seama că umblase mult pe drumuri și cutreierase prin multe părți, pe orice fel de vreme, bună sau rea. Însă își păstrase vigoarea și arăta ca un om călăuzit de un țel de la care nimic n-ar fi putut să-l abată și pe care nicio încercare, oricât de grea, n-ar fi putut să-l istovească.

În vreme ce eu băgam de seamă toate aceste amănunte, domnul Peggotty și-a scuturat zăpada de pe pălărie și haine și și-a șters-o de pe obraz, după care, așezându-se la masă în fața mea, cu spatele la ușa pe care intrasem, și-a întins iar mâna aspră și mi-a strâns-o călduros pe a mea.

– O să-ți povestesc, dom'șorule Davy, mi-a zis el, pă unde-am fost și ce-am aflat. Am fost tare departe și am aflat puține lucruri. Da' o să-ți povestesc tot.

Am sunat să ne aducă o băutură caldă. N-a vrut să bea nimic tare, mărginindu-se la bere, și până ce ne-a fost adusă și încălzită la focul din cămin, a rămas cufundat în gânduri. Pe chipul său era întipărită o gravitate atât de solemnă și senină, încât nu am avut îndrăzneala să-l tulbur.

– Când era mică, a început el, ridicându-și privirea curând după ce am rămas singuri, nu mai contenea să-mi povestească

despre mare și despre țărnișurile alea unde apele sunt d-un albastru întunecat și strălucesc poleite dă razele soarelui. M-am gândit că poate încercarea atât dă grea pentru un copil prin care îi fusese dat să treacă atunci când se înecase taică-său o făcea să se gândească întruna la acele lucruri. Vezi dumneata, n-am dă unde să știu, da' poate s-o fi gândit sau o fi nădăjdut în sufletu' ei că taică-său fusese luat dă ape și dus pă meleagurile alea unde florile nu să veștejesc niciodată și soarele strălucește tot timpu'.

– Se prea poate să fi fost doar o închipuire de copil, i-am spus.

– Când a luat-o... când a luat-o pă căile alea greșite, a urmat domnul Peggotty, am știut în sufletu' meu că taică-său o mânase spre țărnișurile alea despre care-mi tot vorbea ea. Poate că el îi povestise tot felul dă minunății despre locurile alea și cum o să ajungă ea mare cucoană acolo și așa o făcuse să-i ia în seamă toate câte îi îndrugase. Iar când am văzut-o pă maică-sa, am știut câtă dreptate aveam. Am trecut canalu' în Franța și am coborât pă mal acolo, ca și când aș fi căzut din cer.

Am văzut cum s-a deschis ușa și zăpada intra în odaie. Apoi ușa s-a deschis ceva mai mult și am văzut cum o mână o ținea să nu se închidă.

– Am dat acolo peste un domn, un englez care să bucura dă mare trecere, și-a urmat domnul Peggotty șirul povestirii, și i-am spus că plecasem să-mi caut nepoata. El mi-a făcut rost de actele trebuincioase ca să pot porni mai departe – nu prea știu bine cum le zice – și a vrut să-mi dea și niște bani, da', slavă Domnului, dă bani nu duceam lipsă. l-am mulțumit din toată inima pentru tot ce-a făcut pentru mine. „Am trimis niște scrisori la niște persoane din ținuturile unde vrei să te duci dumneata și o să vorbesc cu toți cei care vor merge în aceeași direcție, așa că mulți or să aibă cunoștință despre dumneata când o să călătorești singur pă alte meleaguri, dăparte d-aici.“ l-am spus cum m-am priceput eu mai bine cât dă recunoscător îi eram și am pornit să colind pân Franța.

– Singur? Pe jos? l-am întrebat eu.